21589 - Oruç Tutmakla Zarar Gören Hamilenin Oruç Tutması

Soru

Hamile kadın Ramazan ayı ve Aşure gününü tutması vacip mi?

Eşimin bünyesi zayıf olup hamilelik esnasında kansızlık yaşamaktadır. Bu nedenle oruç tutmamasını nasihat ettim. Fakat oruç tutmaya devam etti ve ramazanın sonunda düşük yaptı. Oruç tutmadığı günleri kaza etmesi vacip mi?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Soru birkaç hususu içermektedir:

Birincisi: Hamile kadının Ramazan'da oruç tutmaması

İkincisi: Ramazan'da düşük yapmanın sonuçları

Üçüncüsü: Ramazan'dan sonra oruç kazası yapmak

-Hamile kadın, sadece kendine veya hem kendine hem çocuğa zarar geleceğini öngörüyorsa Ramazan ayında iftar etmesi caizdir. Ancak kendine büyük zarar geleceğini veya ölüm olabileceğini düşünüyorsa iftar etmesi vacip olur. Bu durumda fidye olmaksızın kaza etmesi gerekir. Bu hüküm, fıkıh alimlerinin "Kendinizi tehlikeye atmayınız" ayeti gereğince ittifak ettikleri bir konudur. Ayrıca fıkıh alimleri fidyenin vacip olmadığı hususunda da ittifak etmişlerdir. Çünkü hamile kadın, canı hakkında endişe eden bir hasta hükmündedir.

Şayet kadın sadece bebeğin hayatı konusunda endişe ediyorsa, bazı alimlerin görüşüne göre iftar etmesi caiz olup kaza ve fidye gerekir. Fidye, her gün için bir yoksulu doyurmaktır. İbn Abbas Radiyallahuanhu "Oruca gücü yetmeyenler ise bir yoksul doyumu fidye verir" ayetiyle ilgili şöyle

demiştir: Bu fidye, oruç tutmakta zorlanan ve güç yetiremeyen yaşlı erkek ve kadınlar içindir. Böylece tutmadıkları her gün karşılığında bir yoksula yemek verirler. Aynı şekilde hamile veya emziren kadın çocuklarının sağlığı hususunda endişe ettiklerinde iftar ederler. (Ebu Davud 1947, Elbani el İrva 18/4) El-Mevsatû'l-Fıkhiyye 16/272

Anlaşıldığı gibi kadın oruç tuttuğunda kendisi veya bebeği zarar görecekse orucunu bozması vacip olur ancak bununla ilgili sağlık raporunun güvenilir bir doktor tarafından verilmesi gerekir.

Aşure günü orucu ise icmâ ile vacip olmayıp müstehaptır. Dolayısıyla kadının eşinin izni olmadan nafile orucu tutması caiz değildir. Nafile orucunu yasakladığı takdirde özellikle bebeğin sağlığı söz konusu olduğunda kadının bu konuda itaat etmesi gerekir.

Düşük konusu ise şöyledir:

Şayet gebeliğin üçüncü ayında düşük gerçekleşmişse akan kan lohusalık kanı değil, bilakis istihâze kanıdır. Çünkü insan şekline bürünmemiş bir parçanın düşmesidir. Bu nedenle kan aksa dahi namaz ve orucuna devam eder ancak her namaz için abdest alır. Söz konusu kadın tutmadığı oruç ve kılmadığı namazları kaza etmekle mükelleftir. (Daimî Fetva Kurulu 10/218)

-Geçmiş günlerin kazası diğer Ramazan ayı gelmeden yapılması gerekir. Kaza Şaban ayına kadar geciktirilebilir. Şayet diğer Ramazan gelinceye kadar kaza etmezse günahkâr olur. Daha sonra kazayla birlikte geciktirdiği her gün için bir yoksula yemek yedirmesi gerekir. Bu hususta bazı sahabeler bu şekilde fetva vermişlerdir. Verilecek yemek miktarı bulunduğu memleketin azığından yarım sâ (yaklaşık 1,5 kg) yemektir.

Şayet gecikme yolculuk veya hastalık nedeniyle oluşmuşsa yemek yedirmesi gerekmez. Yüce Allah şöyle dedi: "Sizden *kim hasta* ya da *yolculukta* olursa, tutamadığı günler sayısınca başka günlerde tutar." (Fetava Şeyh İbn Baz 15/340)

En iyisini Allah bilir.